



ZIDANE

VOETBALLER. COACH. LEGENDE.

FRÉDÉRIC HERMEL

 XANDER
SPORT

Het was juli, een typisch Madrileense julimaand. Het was warm, heel warm. Bij elke stap die ik op het parkeerterrein van het oude trainingscentrum van Real zette, stoof stof op van onder mijn schoenen. Ik popelde van ongeduld en streek de tijd glad door met de punt van mijn rechtervoet cirkels op de grond te schrijven. Ik babbelde wat met mijn Spaanse collega's, maar ondertussen bleef ik zenuwachtig steelse blikken op de deur van de kleedkamer werpen. In de hoop dat die snel zou openzwaaien en de directe aanleiding van mijn bezoek aan Los Merengues op de drempel zou verschijnen. De enige reden van mijn gespannen wachten.

Het was zomer 2001, de start van een nieuw seizoen voor de voetballers in hun maagdelijk witte shirts, en een nieuwkomer veroorzaakte een aandacht en een opwinding zoals ik die nooit eerder had meegemaakt. Een paar dagen eerder was Zinédine Zidane uit Turijn in Madrid aangekomen om een contract voor vier jaar te tekenen bij 's werelds beroemdste en meest bewonderde voetbalclub. Zizou, de Zizou van alle Fransen, de man die in de WK-finale twee doelpunten had gemaakt en ervoor had gezorgd dat ik het op 12 juli 1998 uitschreeuwde van geluk, die Zizou was aangekomen in mijn stad en had mijn wereld volledig op zijn kop gezet. Binnen een paar uur was ik van journalist algemene zaken zomaar ineens sportverslaggever geworden. Van

iemand die schreef en sprak over Spaanse politiek, ETA-terroristen, boycots van Franse producten en de geheime kinderen van Julio Iglesias, werd ik een journalist die dag in dag uit hét idool van mijn vaderland op de voet zou gaan volgen.

Ik was altijd al gek op voetbal geweest, al was ik zelf volledig onbekwaam om willekeurig welke sport fatsoenlijk te beoefenen. Ik kon misschien een beetje tafeltennissen in mijn pubertijd, maar nee, voetballen, die favoriete bezigheid van mijn vrienden die eruit bestond een bal in een doel te schieten zonder je handen of je armen te gebruiken, nee, dat was niet mijn ding. Ik had geleerd van voetbal te houden door ernaar te kijken en ik had er liefde voor ontwikkeld door op de radio te luisteren naar commentaren bij wedstrijden van mijn geliefde Racing Club de Lens en door op 8 juli 1982 in te storten van verdriet. Die avond was ik op de zwart-witte televisie bij ons thuis getuige van de meest wrede en bloedige nederlaag van het Franse elftal ooit, die wedstrijd in het Estadio Sánchez Pizjuán in Sevilla tegen de Bondsrepubliek Duitsland, die van de aanslag van Harald Schumacher op Patrick Battiston, die van de gemiste penalty's van Didier Six en Maxime Bossis.

Ik was twaalf en zestien jaar later zou ik, net als zoveel van mijn landgenoten, die vernedering pas te boven komen dankzij een kerel uit Marseille met twee flitsende initialen. ZZ had die smaad gewist en het hele verenigde Frankrijk weer trots en blij gemaakt.

En het was uitgerekend deze bij leven al historische figuur die ik op het punt stond persoonlijk te gaan leren kennen en dagelijks te volgen; mijn werk zou voortaan alleen nog om hem draaien. Zelf kon ik geen bal aan de voet houden, maar ik troostte mezelf met de gedachte dat je geen chef-kok hoeft te zijn om te weten of een gerecht goed gekruid is.

Als een schuchtere, verliefde jongen die met het meisje van zijn dromen in contact probeert te komen, bereidde ik mijn zinnen voor als schreef ik een sonnet. Ik wilde serieus en zelfverzekerd overkomen. Ik wilde het Franse voetbalicoon onmiddellijk laten zien dat hij zojuist mijn wereld was binnengestapt, mijn Madrileense woon-werkomgeving was binnengedrongen en dat ik hem beschaafd, tactvol en terughoudend wilde ontvangen. Mijn gedachten schoten alle kanten op toen hij ineens drie meter bij mij vandaan stond. Het was zover. Het prille begin van een geschiedenis waarvan noch hij noch ik op dat moment kon vermoeden wat daarvan de diepte of de duur zou zijn.

Ik stapte naar voren en stak mijn rechterhand uit om hem te groeten. Hij gaf me een voorzichtige, zachte hand.

‘Hi Zinédine, ik ben Frédéric Hermel, correspondent in Madrid van *L'Équipe* en RMC. We zullen elkaar in de toekomst vaak zien, denk ik.’

‘Ja, dat denk ik ook. Wij komen elkaar vast nog vaak tegen...’

Hij zette zijn zin kracht bij met die voor hem typerende glimlach, zich terdege bewust van het feit dat hij er niet aan ontkwam, aan een dergelijke professionele relatie die hier zijn eerste momenten beleefde. Ik was tenslotte net in mijn rol van vaste verslaggever gestapt, van ‘volger’, van verteller van topprestaties en desillusies.

Het is precies zoals in het chanson van Jacques Bertin: ‘... de tijd is geruisloos voorbijgevlogen.’ Achttien jaar na deze eerste ontmoeting zijn we er nog steeds. Allebei. We zijn ouder en grijzer geworden. We hebben kraaienvoetjes naast onze ogen. Ik ben kilo’s aangekomen. Hij niet. Hij heeft vier kinderen. Ik heb alleen een neef in Noord-Frankrijk. Hij is nog steeds actief in

de voetballerij. Ik ook. Ik mag hem graag, en hij mij ook, geloof ik. Ja, achttien jaar zijn voorbijgegaan sinds die twee onzekere handen elkaar losjes raakten op die snikhete middag in Madrid.

Onze relatie is gegroeid, verdiept, volwassen geworden en kan tegen een stootje. Een bijzondere verjaardag, een kroonjaar dat ik wil vieren met wat ik het hoogst acht, met waar ik het meest vertrouwd mee ben: inkt en papier. In de loop van de seizoenen die voorbijgingen kwamen vaker voorstellen voor boeken of documentaires langs waar ik wel oren naar had en die mijn ego kietelden. In 2006, na de beroemde ‘kopstoot’ tijdens de WK-finale tegen Italië, probeerden Engelsen me zelfs over te halen een ‘*trash story*’ te schrijven, want dat was het woord dat de man die bloed rook en tegenover mij aan tafel zat in de mond nam. Ik heb altijd alles geweigerd. Uit eerlijkheid, uit bescheidenheid, soms ook uit luiheid. Ondertussen liep ik tegen de vijftig, herinneringen waren gerijpt, mijn rechterhand kreeg slijtageverschijnselen. Toen de trainer Zizou na tweeënhalp jaar overwinningen en negen bekercups op rij op 31 mei 2018 besloot om Real te verlaten en een andere weg in te slaan, voelde ik een huivering door mijn lijf gaan. Het voelde alsof ik hem mijn laatste vraag als journalist had gesteld. Ik was ervan overtuigd dat ik hem nooit meer zou zien als trainer van zijn geliefde spelersploeg. Misschien was nu de tijd aangebroken om letters tot woorden aaneen te rijgen, van woorden zinnen te maken, van zinnen hoofdstukken en van hoofdstukken een boek. Een boek over Zidane, mijn boek over de man met wie ik al zo lang leef, en hij met mij. Van de huivering naar de aandring, van de aandring naar het idee, van het idee naar de bekentenis.

‘Zizou, ik wil dat je weet dat ik denk dat ik je biografie ga schrijven.’

Zo heb ik op een avond in november 2018 op een caf terras in de Madrileense wijk Conde de Orgaz de held van mijn boek over mijn voornemen ingelicht. Ik was niet uit op zijn toestemming, maar wilde wel graag zijn instemming. Die gaf hij me, onmiddellijk en onvoorwaardelijk.

Hij is ongetwijfeld de beroemdste Fransman ter wereld, maar wie weet wie Zizou echt is? Een mysterieuze man die bescheiden wil blijven, een beroemdheid die zijn gezin graag afschermt, een celebrity met een bijzondere lotsbestemming die ondanks alles doodgewoon is gebleven. Het grote verhaal van zijn leven heb ik in dit boek willen vertellen aan de hand van ons kleine verhaal, het verhaal van deze achttien jaar waarin wij bijna dagelijks contact hadden en waardoor ik hem vanbinnen en vanbuiten heb leren kennen en ik zijn zwaktes en zijn sterktes, zijn triomfen en zijn angsten, zijn passies, zijn grillen en zijn obsessies ben gaan begrijpen.

Ik heb mijn eigen geheugen doorgespit en herinneringen bovengehaald bij zijn naasten, bij de mensen die onlosmakelijk verbonden zijn met het leven van Zidane en die erin hebben toegestemd om in vrijheid en vertrouwen met mij over hem te spreken.

Sommigen zijn nooit uit de schaduw getreden en hebben hun gedachten nooit eerder met wie dan ook gedeeld. Ze hebben mij geholpen om het verhaal van een bijzonder leven te kunnen vertellen. Van de verhouding tot zijn ouders, zijn uitgebreide familie, zijn ploeggenoten en vrienden, zijn opleiding en zijn betoverende carrière tot de ongelooflijke prestatie om als trainer van Real Madrid drie keer op rij de UEFA Champions League te winnen tot zijn onverwachte vertrek en zijn verrassende terugkeer,

via zijn sterke band met zijn vier zoons, de liefdesgeschiedenis met zijn vrouw Véronique, de verovering van de eerste WK-ster en de waanzinnige uithaal naar Materazzi, zijn innerlijke gewelddadigheid en zijn grenzeloze gulheid, zijn dagelijks leven in de Spaanse hoofdstad, de keerzijden van zijn nieuwe functie als trainer, maar ook zijn relatie met geld, zijn uitgesproken Franse identiteit en de eenzaamheid die hij voor zichzelf opeist, al deze aspecten en belangrijke episodes uit zijn fabelachtige leven vertel ik respectvol, fijnzinnig en nauwkeurig. Inclusief een heleboel gebeurtenissen en zowel onbenullige als belangrijke details die nooit eerder zijn verteld of altijd onderbelicht zijn gebleven.

Ik vertel over onze momenten van verbondenheid en van spanning, onze ingetogen vriendschap en onze luidruchtige scheldpartijen. Ik heb geprobeerd een impressionistische biografie te schrijven, waarin de ‘hij’ bezoek krijgt van de ‘ik’, waarin de vriendschap tussen deze twee mannen niet voor de bühne is, waarin de waarheid niets dan de waarheid is. Geen ‘men zegt’ of ‘ze zeggen’, maar ‘hij zegt’ en ‘ik zeg’.

Als directe kijker, als bevoorrechte waarnemer in een tijdelijke rol, als vertrouweling en niet als vriend, als getuige en niet als penhouder schilder ik met kleine penseelstreken het portret van de man die voor mijn Franse landgenoten jarenlang een van hun grootste helden was en die mijn Spaanse vrienden het liefst hadden genaturaliseerd. Het lot bepaalde dat mijn weg op die gezegende dag in juli 2001 de zijne kruiste. En dat heb ik geaccepteerd, met alle heftige, mentale en fysieke maar ongelooflijk mooie en betoverende gevolgen van dien.

‘Omdat hij het was, omdat ik het was,’ schreef essayist en filosoof Michel de Montaigne over zijn vriendschap met de dich-

ter Étienne de La Boétie. Onze vriendschap is er een tussen een romantische held en een schrijver van krantenartikelen, een spraakwaterfall op de radio. Zidane verdient het dat de wereld weet wat hij voelt en wat hij denkt. Ik zou al die maanden van mijn leven nooit hebben opgeofferd aan het schrijven van dit boek als ik niet had gevoeld, als ik er niet diep vanbinnen van overtuigd was geweest dat deze stervoetballer, dit icoon, dit rolmodel, een goede kerel was. Een in en in goede kerel.

Het boek ligt er, dus oordeel zelf. Ik ben slechts de verteller die niets anders heeft gedaan dan het levensverhaal optekenen van Zinédine Zidane, zoon van Smail en Malika, geboren op 23 juni 1972 in de Zuid-Franse stad Marseille.